

dato svima kao osobama, tj. građanima koji su u stanju da djelaju. "Prava na slobodu" i "prava na autonomiju" su definisani kao osnovna negativna prava, s tim što se jedna sastoje u logičkoj sumi primarnih prava na 'slobodu od', a druga se sastoje u pravima-moćima, koja su ekvivalentna sekundarnim pravima. 'Socijalna prava' su definisana kao osnovna pozitivna prava na javne prestacije.

36 Izraz iz: Alessandro Pace, po kojem ustav koji nije tvrd već je mekan, tj. koji je moguće derogirati zakonom, i nije zapravo ustav.

37 Postoji razlika između "tetičkih normi", koje neposredno regulišu situacije i statute koji su njima predviđeni na opšti i apstraktan način, nasuprot onima koje sam nazvao "hipotetičkim", koje regulišu situacije kao posledice akata koje su njima predviđene.

40 Sam je Ruso uostalom tvrdio da "suverenost ne može biti predstavljena, iz istog razloga iz kojeg ne može biti otuđena; ona se suštinski sastoji od opšte volje, a volja se ne predstavlja – ili je ona sama ili je neka druga; ne postoji srednji put." Isti princip je afirmisan u članu 1 preambule trećoj glavi Francuskog ustava iz 1791: "Suverenost je jedna, nedjeljiva, neotuđiva i nezastariva: ona pripada Naciji; ne može je prisvojiti niti jedan dio naroda i niti jedan pojedinac."

41 Benžamin Constan: "Aksiom narodne suverenosti je smatran za princip slobode; zapravo, on je princip garancije. Namjenjen je tome da onemogući pojedincu da preuzme autoritet koji pripada cijelom društvu, ali on ne odlučuje ništa o prirodi i granicama ovog autoriteta." Sjetimo se i člana 3 francuskog Ustava iz 1958, koji nakon tvrdnje u prvom stavu koja kaže da "nacionalna suverenost pripada narodu" u drugom stavu potvrđuje da je "nijedna frakcija naroda niti jedan pojedinac ne mogu prisvojiti."

42 Treba se podsjetiti veze između "društvene garancije" prava koja se sastoji u "djelovanju svih" radi njihove odbrane i "nacionalne suverenosti" ustanovljene članom 23 Déclarations des droits koja je prethodila francuskom ustavu od 24. 6. 1793.

44 Benžamen Constan: norme o obliku vladavine i norme o ustavom ustanovljenim pravima nije moguće zakonodavno promijeniti.

45 Teza seže do Sjejesa: "Nacija ne može otuđiti niti može sebi oduzeti pravo na volju, i ne može, bez obzira na to koja je njena volja, izgubiti pravo da je promjeni kada to njen interes zahtjeva." Princip je izražen i članom 17 naslova francuskog Ustava iz 1791: "Nacionalna ustavotvorna skupština izjavljuje da nacija ima neotuđivo pravo da promeni svoj ustav" (i u tom cilju predviđa u članovima 2-8, posebnu proceduru revizije), i dalje u članu 28 francuskog Ustava od 24. juna 1793: "Narod uvek ima pravo da revidira, reformiše i menja svoj ustav. Generacija ne može buduće generacije podrediti svojim zakonima". Ista teza je izražena od strane Tomasa Pejna: "svaka generacija jeste i mora biti u stanju da donese sve odluke koje zahtjevaju okolnosti jednog vremena".

53 Prva, antička, formulacija apsolutne tvrdoće se može pronaći u naslovu francuskog Ustava od 3 septembra 1791, naslovljenom "Osnovne odredbe zagarantovane Ustavom": "Zakonodavna vlast ne može donositi zakone koji narušavaju i ometaju vršenje prirodnih i građanskih prava zabeleženih u ovom dokumentu i garantovanih Ustavom." Taksativno propisivanje apsolutnih granica ustavnoj reviziji, osim u članu 139 italijanskog Ustava o nemogućnosti promjene republikanskog oblika vladavine, nalazimo i u njemačkom Osnovnom zakonu od 1949, čiji član 79, stav III utvrđuje: "Nije dozvoljena promjene postojećeg Osnovnog zakona koja dira u formulaciju Bund u Länder, ili u učešće Länder u zakonodavstvu ili principe koji su utvrđeni članovima 1 i 20". Član 288 portugalskog ustava navodi čak 14 materija čija je revizija onemogućena. Član 60 brazilskog ustava utvrđuje nepromjenjivost a) federalnog oblika države, b) tajnosti, univerzalnosti i periodičnosti